

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ซึ่งจะ
กล่าวถึงขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 ลำดับขั้นตอนการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ลำดับขั้นตอนของการวิจัย

- 1) ศึกษาหลักการทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและศึกษาสภาพการปฏิบัติจริงของ
โรงเรียน
- 2) กำหนดกรอบแนวความคิดและวัตถุประสงค์ในการวิจัย
- 3) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 4) สร้างเครื่องมือการวิจัย และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ที่ปรึกษา
- 5) ทดลองและปรับปรุงเครื่องมือการวิจัย
- 6) นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล
- 7) วิเคราะห์ข้อมูล
- 8) สรุปผลการวิจัยและเสนอผลการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2537 (ใช้ข้อมูล 10 มิถุนายน 2537) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

(1) ผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน	65 คน
(2) ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน	83 คน
(3) อาจารย์	จำนวน	1,621 คน

2) ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan กำหนดตามสัดส่วนแล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 56 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 70 คน อาจารย์ จำนวน 310 คน รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 436 คน ดังรายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	ผู้ช่วย	อาจารย์	รวม	ผู้บริหาร	ผู้ช่วย	อาจารย์	รวม
เมือง	8	14	266	288	7	12	51	70
วังสะพุง	19	24	469	512	17	20	90	127
ด่านซ้าย	1	2	28	31	1	2	5	8
เขียงคาน	7	9	169	185	6	8	32	46
ท่าลี่	4	4	83	91	3	3	16	22
ภูกระดึง	8	10	180	198	7	8	34	49
ปากชม	4	3	79	86	3	2	15	20
ภูเรือ	1	1	22	24	1	1	4	6
นาด้วง	4	6	136	146	3	5	26	34
ภูหลวง	3	3	66	72	3	3	13	19
ผาขาว	6	7	123	136	5	6	24	35
นาแห้ว	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	65	83	1621	1769	56	70	310	436

แหล่งข้อมูล : จากการสำรวจของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ปีการศึกษา 2537

3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1) ตัวแปรต้น ได้แก่

(1) โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดเลย

(2) กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ การนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ

- (1) สภาพการปฏิบัติงานนิเทศด้านกิจกรรมการนิเทศภายใน
- (2) สภาพการปฏิบัติงานนิเทศด้านงานการนิเทศภายใน
- (3) ปัญหาการนิเทศภายใน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ เพื่อวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ

3.4.1 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาหลักการทฤษฎีจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและศึกษาสภาพการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา แล้วนำมาประมวลเป็นการนิเทศภายในโรงเรียนด้านต่าง ๆ

2) กำหนดกรอบแนวความคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย

3) กำหนดวัตถุประสงค์สร้างเครื่องมือ โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4) เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ

5) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ

6) สร้างเครื่องมือการวิจัยฉบับสมบูรณ์

3.4.2 โครงสร้างและลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มาก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย มี 2 ชุด

ชุดที่ 1 เป็นแบบสำรวจสภาพทั่วไปในการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารและอาจารย์ มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานในการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มาก มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมการนิเทศภายในและงานนิเทศภายใน ดังนี้

ก. กิจกรรมการนิเทศภายใน

- 1) การเตรียมการและการวางแผนการนิเทศ
- 2) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
- 3) การปฏิบัติงานนิเทศ
- 4) การให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการนิเทศ
- 5) การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศ

ข. งานนิเทศภายใน

- 1) ด้านพัฒนาหลักสูตร
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3) ด้านบุคลากร
- 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 5) ด้านการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อ ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มาก มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามขอบข่ายการนิเทศภายใน

- 1) ปัญหาด้านผู้บริหารในฐานะผู้นำ
- 2) ปัญหาด้านผู้สอนในฐานะผู้รับการนิเทศ
- 3) ปัญหาด้านทรัพยากรการนิเทศ
- 4) ปัญหาด้านนโยบายและระเบียบปฏิบัติ
- 5) ปัญหาด้านหลักการ ทฤษฎีและเครื่องมือการนิเทศ

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติการนิเทศภายใน
ลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบปลาย
เปิด

3.4.3 คุณภาพของเครื่องมือ

1) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วให้
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงในด้านโครงสร้าง (Construct Validity) และความตรง
ในเนื้อหา (Content Validity)

2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับ
ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน ในสังกัดสำนักงานการประม
ศศึกษาอำเภอเมืองเลย วิเคราะห์และหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง (Reliability) โดย
วิธีของครอนบาค (Cronbach Coefficient Alpha) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.971

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการการ
ประถมศึกษาจังหวัดเลย เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียน
ประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ดำเนินการแจ้งสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียน

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือการขออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดเลย ไปขอความร่วมมือและชี้แจงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ศึกษานิเทศก์
อำเภอ ซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้วิจัยให้เก็บรวบรวมข้อมูลให้ โดยกำหนดขอเก็บรวบรวมให้เสร็จภายใน 30
วัน

3) เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ทั้ง 12 อำเภอ

4) ส่งข้อมูลไป จำนวน 436 ชุด ได้รับกลับคืนมา จำนวน 426 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.71

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences/ Personal Computer) และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ และใช้แบบสอบถาม เฉพาะที่สมบูรณ์เท่านั้นมาวิเคราะห์

2) จำแนกแบบสอบถามออกเป็นหมวดหมู่ตามกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์

3) วิเคราะห์สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ

4) คำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน ปัญหาในการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นรายข้อ รายด้าน

เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

5) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้ F-test เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และปัญหาในการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย จำแนกตามประเภทของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันแล้วทำการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparision) โดยวิธีการของ เชฟเฟ (S-Method) เพื่อทราบความแตกต่างของตัวแปรแต่ละคู่

6) จัดหมวดหมู่ สรุปข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยหาค่าร้อยละ